

Beogradskie Novine

Br. 357.

BEOGRAD, nedjelja 30. decembra 1917.

Ruska težnja za mirom

U glavnem postignut sporazum sa Rusijom. — Pitanje Mačedonije i Dobrudže. — Za bezuslovni mir. — Pichon za nastavak rata. — Glasovi svjetske štampe.

Zvanični izvještaj o pregovorima.

Kb. Brest-Litowsk, 29. decembra.

Za vrijeme pregovora, koji su održati prije podne između izaslanika saveznika s jedne i ruskih izaslanika s druge strane, o končana je i pri-vremena rasprava o onim tačkama, koje se i u slučaju opštega mira moraju na svaki način rješiti zaseb-nim pregovorima između saveznika s jedne i Rusije s druge strane. Ovi su pregovori vodili u pomirljivom duhu uz međusobno izlaženje u susret. Po čitavom nizu važnih tačaka nadjena je osnovica za sporazum. Osim o političkim pitanjima raspravljano je i o pitanjima pravne i privredne prirode i uredjena su na zadovoljavajući način s tim ograničenjem, da ih još naknadno ispitati domaće vlasti pojedinih država i da se naknadno imenastaviti njihova konačna stilizacija.

Na prvom je mjestu postignut sporazum u pogledu uspostavljanja ugovornog stanja poremećenog ratom. Odlučeno je, da jedna zemlja prema drugoj u pravnom i privrednom pogledu ne će postupiti lošije nego II prema kakvoj trećoj državi, koja se ne može pozivati na prava stecene naroditim ugovorima. Uključe se važenje ratnih zakona, a oni koji su ih iskustili, bice uspostavljeni u svojim ranijim pravima, odnosno pružiće im se adgovarajuća odšteta.

U daljin odredbama izblji se pretresaju pravila postavljena u pogledu ratnih troškova i šteta učinjenih ratom, a napose je postignut sporazum o tome, kako će se naknaditi štete, što su ih pretrpila gradjanska lica izvanratne zone.

Postignut je načelni sporazum u obosranom puštanju ratnih zarobljenika i interniranih gradjanskih lica. Isto važi i za međusobno vraćanje trgovackih brodova.

Najzad je predviđeno da se u što kraćem roku uspostave konsularni i diplomatski odnosi.

Na privrednom polju pokazala se u toku pregovora potpuna saglasnost o tome, da se odmah učini kraj privrednom ratu, da se opet oipočne sa međusobnim trgovackim saobraćajem, i da se uredi sistematska razmjena robe.

Što se tiče važnog pitanja o pos-tupanju sa krajevima, što su ih obje zaraćene strane posjele, predložila je Rusija, da ona povuče svoje čete iz krajeva Austro-Ugarske, Turske i Persije, što ih ona drži, a sile četvorne noge saveza da povuku svoju vojsku iz Poljske, Litve, Kurlandije i ostalih krajeva. Stanovništvo tih krajeva pak predlaže Rusija, da se u najkraćem roku da mogućnost, da se potpuno slobodno samozjasni, hoće II se pridružiti jednoj ili drugoj državi ili hoće II obrazovati samostalnu državu. Početak evakuacije, njen rok i tok demobilizacije vojske imala bi po tom prijedlogu uređiti naročita vojnička komisija.

Nasuprot tome prijedlogu predložila je Njemačka, da se prvi dva člana budućeg prethodnog mira, primijenjenih na Austro-Ugarsku, ovako stilizuju:

1. Austro-Ugarska izjavljuje, da je prestalo ratno stanje. Oba su ugovarača rješena, da od sada žive u miru i prijateljstvu. U slučaju, da se njenim saveznicima zajamči potpuna uzajamnost, Austro-Ugarska bi bila voljna, da u času, kada bi mir sa Rusijom bio zaključen, napusti sadanje svoje položaje i nene okupljane kraljeve, u koliko to drugačije ne predviđa član 2.
2. Pošto je ruska vlada za sve narode, koji žive u sastavu ruske države bez razlike objavile pravo samopredjeljenja, koje ide do njihovog izlučivanja, ona uzima znanju odluke, kojima je izražena narodna volja, po kojoj se zahtjeva potpuna država na samostalnost za Poljsku, kao i za Litvu, Kurlandiju, da

jeleve Estonske i Lijonske i njihovo istupanje iz sklopa ruske države. Vrijeme i način izvođenja potvrde ovih već postojećih izjava o želji za odvaljanjem, koja je potrebna po ruskom shvatniju, a koja bi se po tome shvatniju imala tražiti u slobodnim na Širokoj osnovici, a slobodnim od svakog vojničkog prilika ostavlja se na pretres i rješavanje naročitoj komisiji.

Rusko izaslanstvo prima znanju ovu izjavu i ovako precizira svoje shvatnju:

Mi stoljno na gledištu, da se samo takva izjava veće ima smatrati pravim izrazom narodnih želja, koja proizlazi iz slobodnog glasanja izvedenog u potpunom odstvu strane vojske. S toga mi predlažemo i ostajemo pri tome, da se jesnje i tačnije formulira ova tačka, no mi se slažemo s time, da se radi ispitivanja tehničkih uslova za ostvarenje takovog narodnog glasanja kao i radi određivanja roka za evakuaciju odredi naročita komisija.

U glavnem se prema toku dosadanjih pregovora sa zadovoljstvom može konstatovati, da se pogledi zastupljenih sila odnosno rješavanja načinjnih pitanja poklapaju u mnogim tačkama, dok se u drugim tačkama jedno gledište toliko približava drugom, da je opravданa nuda, da će se i po njima postići sporazum.

Posljednja plenarna sjednica.

Nastavak 4. januara.

Kb. Brest-Litowsk, 29. decembra.

Na današnjoj posljednjoj plenarnoj sjednici govorili su bugarski ministar pravde Popov, vodja ruskog izaslanstva i turski izaslanik Haki-paša. Svi govornici izrazili su svoju radost povodom povoljnog toka pregovora. Idući pregovori održaće se 4. januara.

Bezuslovna težnja za mirom.

(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Berlin, 29. decembra.

U ovdašnjim političkim krugovima postoji mišljenje, da mirovni pregovori daju opravdanog povoda najboljim nadama. Boljševička vlada daje dokaza o svojoj bezuslovnoj težnji za mirovom, a što je u početku pregovora postavila zahtjev, da središnje vlasti ne prebacuju cete sa istočnog na zapadni front, to je činjeno samo s toga, da se održi ugled ruske vlade. U doknjem toku pregovora Rusija sami odustali od tog zahtjeva.

Pitanje Mačedonije i Dobrudže.

Radoslavovljeva Izjava u sobranju.

Kb. Sofija, 29. decembra.

Saslušan neobičnom pažnjom ministar predsjednik Radoslavov je u jučerašnjoj sjednici sobranja saopštio zaključenje prethodnog mira između Bugarske i Rusije. Sa svih strana se zaorilo odobravanje, pa i iz redova najgoričenijih protivnika vlade. Između Bugarske i Rusije, reka je ministar predsjednika stupaju na snagu trgovinski ugovor i konvencije, koje su postojale prije rata. Pitanje o oblasti više ne postoji, jer su Mačedonija i Dobrudža priznate kao slobodne. Odnosno Dobrudža naročito su važni oni ustupci Rusije, prema kojima zastupnici Bugarske učestvuju u dunavskoj komisiji, u kojoj su do sad od balkanskih država učestvovali samo one, koje su se između donjeg Dunava i Crnog mora nalazile na Dunavu. Pitanje o Dobrudži ima još samo s Rumunjskom da se dovede u red. — Govor ministra predsjednika je bio od neobično jakog utjecaja. U političkim krugovima smatraju se postignuti rezultati kao veliki uspjesi Bugarske.

Czerninov povratak u Beč.

Kb. Brest-Litowsk, 29. decembra.

Sinoć je ministar spoljnih poslova grof Czernin sa jednim dijelom svoje vratnje oputovao odavle u

Beč, gdje će sa mjerodavnim činocima pretresati rezultate postignute na ovom sjednici pregovora o miru.

Značajno pisanje „Pravde“.

Rusija se odriče okupiranih oblasti.

(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina")

Stockholm, 29. decembra.

Vrlo je značajno, da list „Pravda“ piše, kako Rusija treba da se odrekne Poljske, Litve i Kurlandije. Organ boljševičke vlasti nepolaže toliku vrijednostni na Livonsku i Estoniju, već samo strahuju za Rigu, pošto veli da je ovo pristanište važno kako u pogledu izvoza, tako u pogledu izvoza.

Pichon za nastavak rata.

Kb. Paris, 29. decembra.

U već saopštenom odgovoru Pichona u francuskoj komori na interpellaciju poslanika Augagneura i Sembata o dogadjajima u Rusiji, rekao je ministar spoljnih poslova, osim već juče javljene izjave, još i ovo: Sadanja ruskava vlada onemogućava svaki zvanični odnos sa sporazumnim silama. Blagodareći boljševicima Rusija se danas nalazi u potpunom rasulu. Njemačka se zadovoljava, da produži dijelu ustanavljanja ruske vojničke moći i stvara fazu između sporazumnih sila i Rusije. Naš je ratni cilj prije svega pobijediti (odobravanje), a zašto? Radi osvajanja, radi ugnjetavanja i nasilne vladavine? Ne, nikako! Nego, da bi svijetu osigurali mir i bratstvo! Uspostavljanje Elsas-Lotarinije daje jamstvu za trajni mir.

Njemačka štampa o Pichonovom govoru.

Kb. Berlin, 29. decembra.

O govoru francuskog ministra spoljnih poslova veli „Vossische Zeitung“: Držanje Pichona, koje će se vjerovatno slagati s držanjem Engleske, jasan je dokaz za našu politiku. Nas je zadatak, da s Rusijom pregovaramo bez obzira na zapad. Ako zapadne sile do 4. januara ne htjedu pristati na mirovne uslove, koji su utvrđeni između četvrtog saveza i Rusije, mi se prema njima oslobodimo formularnog cilja od Brest-Litovskog.

„Vorwärts“ veli: Govor Pichona, koji zastupa interes Engleske i Francuske, ne kaže ni manje ni više, nego što saradnik Clemenceaua u sađanju okolnosti mora reći. On je spojno pridržavanje onih davnog pregrmljenih postavaka o konačnoj pobjedi sporazumnih sila i o uspostavljanju Elsas-Lotarngije. Izgleda, da je Elsas-Lotarngija još jedini predmet, koji još uvijek spriječava stvarne pregovore. Tim bar postaje jasno za Englesku i Francusku, kao i za one Frančuze, koji nisu voljni, da se krvave u borbi za nemoguću osvajalačku dostupu u pregovore za mir.

Mogućnost opštег mira.

Pregovori između Rusije i vlasti četvornog saveza stvorili su osnovu za opšti mir među zaraćenim stranama.

Ne može se tvrditi, da li će i ostale sporazumne sile prihvati gledište Rusije i priči odmah pregovorima za mir sa četvornim savezom, ali je vrlo verovatno, da i ostale sporazumne sile nemaju razloga odgovoriti sa vodnjem rata, što više, može se reći, da neke od njih imaju vrlo raznih i razumljivih razloga da stupi u pregovore za mir.

Na prvome mestu Italija.

Ona, koja je pošla u rat sa sigurnim uverenjem na brz i potpun uspeh, posle nekoliko meseci ratovanja razočarala se u svojim nadama, a od pre dva meseca došla je u položaj kome se nikako, ni u snu, nije nadala, a to je, da će biti prinudjena braniti svoju sopstvenu zemlju od potpune propasti.

Unutrašnje prilike u Italiji su tako, da se ne mogu uporediti sa prilikama u ostalim konsolidovanim evropskim silama. Kao velika sila, Italija je još mlađa država, i provincijalni se paratizam u njoj nije još potpuno isčezao. Za tim je veliki kontrast između Severa i Juga, kao što je veliki kontrast između pobornika katoličanstva i papizma i njihovih protivnika. Ali te razlike same po sebi ne bi bile toliko opasne da u Italiji nije razvijen socijalizam u takvoj meri, da je još i u miru bio opasnost za celokupni društveni poredak. Još jedan veliki poraz na bojnom polju ne samo što bi doveo do potpunog sloma sadanju ratnog režima, već bi iz osnova poremstio ceo poredak državnog i društvenog. Dinastija i buržoazija bili bi žrtva takvog jednog revolucionarnog pokreta. Oba ova

vladajuća elementa produženjem rata stavlja sve na kocku. A da im produženje rata ne daje nade na uspjeh vidi se već i potome, što čine poslednja vojnička naprezzanja, a što je najglavnije, pomoći talijanskih saveznika nije u tolikoj mjeri dovoljna da spreči vojničku katastrofu zemlje.

Englezi, koji i po svome položaju i po jačini svoje snage izgledaju naj-sposobniji da rat produže što više, i koji se smatraju za najnepomirljivije neprijatelje Nemačke, ti isti Englezi imaju isto tako važnih razloga da prestanu sa rastvorenjem kao i Italijani.

Van svakoga je spora, da je Engleska do sada bila prva svetska sila. Takvu silu do sada svet nije video: njoj prispada, koje kopna koje mora, skoro trećina zemljine kugle, a čitava Četvrta celokupno stanovništvo na zemlji naziva se podanik Niegovog britanskog Veličanstva. Englezi su najveće kolonijalno, pomorsko i trgovacko carstvo danas na svetu. Suprotnost između Engleske i Nemačke potekla je iz tog razloga, što je Nemačka silnim razvitkom svoje industrije, prekomorske trgovine i podizanjem flote postala ozbiljan takmac Engleske. Da bi održali svoj jedinstven i zavidan položaj u svetu, Englezi su smatrali da treba slomiti moć Nemačke. Ali pored sve svoje moći, i po izgledu neiscrpnosti u svojim izvorima Engleska nije mogla ni svojom ni svojih saveznika snagom tući Nemačku, nego je šta više, doživela da jedan po jedan od njihovih saveznika bude tucen. Pored ogromne koalicije, koju je Engleska stvorila za borbu protiv Nemačke i njihovih saveznika, položaj na ratističima za Englesku i njene saveznike sve se više pogorješavao. Po red svega toga, Engleska je pokazivala i pokazuje samo pouzdanje, računajući na velike rezerve u ljudima i drugim izvorima, koje ima u svojim kolonijama. Ma koliko da se Engleska na sve strane obazirala da skupi oko sebe što veći broj saveznika, ipak joj je ulazak jedne sile u rat protiv Nemačke pokvario račune. Prilazak Sjedinjenih severo-američkih Država sporazumnoj silama, preti da iz osnova poremeti dosadanji položaj i ugled Engleske kao velike sile. Nema sumnje, da je ulazak Amerike u rat dobro došao Engleskoj, ali samo u nekoliko. U toliko u koliko je Amerika svojim ulaskom napravila moralan efekat i u koliko pomaže Engleskoj novcem, ratnim materijalom i sirovinama, što je ona u ostalom i pre objave rata činila. Ali sada kada Amerika svojim mobilizacijom ogromne vojne snage daje izgleda da bude odlučujući faktor, i kada se sve nadalje sporazumnoj sila polazu u Ameriku, Engleska nema se nimalo radovati njenom ulasku u rat, nego se ima plašiti za svoj prestiž u svetu i za svoj privilegijani položaj prave svetske sile i pored sveg srođstva po rasi, Amerika i Engleska su dva zasebna državna organizma, koja ovaj poslednji dan predstavlja ekonomski opasnost po Englesku. Medutim S. Amerika, sa svojom industrijom, trgovinom i flotom je dostopao takmac Engleske, i preti joj, da je potisne sa njenog po-

ložaja prve sile u svetu. Razvitkom vojne suvozemne i pomorske snage, Amerika tek ima da postane vrlo opasan takmac Velike Britanije. Ako do toga dodje, da ishod borbi na evropskim ratističima bude zavisio od učešća američkih trupa, Engleska će prečutno priznati nadmoćnost Amerike i njenu hegemoniju u svetu. Boreći se protiv jednog opasnog takmaka, Nemačke, Engleska je omogućila drugom jednom takmacu, Americi, da se na njen račun razvije i da je potisne. Engleska se ne bori protiv nemačkog naroda kao takvog, već zbog toga što se boji njegovog suparništva u svetskoj politici, ali ništa manje Engleska ne može dopustiti da joj se na drugoj strani pojavi takmac isto tako opasan, možda opasniji, nego što je Nemačka. Da pomoći američkom Engleska i bude u stanju slomiti Nemačku, ona time ništa ne dobija, jer u S. Americi ima ne samo novog takmaka, nego silu, kojoj je neopozeno ustupila prvenstvo. Za Englesku kao i imperialističku, kolonijalnu i trgovacku državu ne samo da to nije sve jedno, nego je jedna ogromna šteta, odricanje rang-a prve svetske sile. To Englez svakako neće dopustiti, i njihov je interes, da jednim sporazumnoj mirom, kad već ne mogu slomiti Nemačku, sačuvaju bar svog dosadašnjeg položaj u svetu, koga Amerika preti pokolebiti svojim učešćem u svetskom ratu.

Samo se po sebi razume, da bi pristankom Engleske za pregovore o miru i sve ostale sile sporazuma bile primljene da prihvate mir.

Spoljna debata u francuskoj komori.

(Naročiti broj "Beogradske Novine")

Haag, 29. decembra.

Iz Pariza se javlja: U utorak posle podne se u francuskoj komori očekuje važna debata o spoljnoj politici Francuske. Socijaliste će, u vezi sa interpelacijom Moutea, zahtijevati od vlade tačnu izjavu o ratnim ciljevima i o držanju vlade prema pregovorima o mиру. Kako se govori, ministar Pichon će u ime vlade dati izjavu o aktuelnim pitanjima spoljne politike, aktuelnim pitanjima spoljne politike.

Alzaško pitanje.

(Naročiti broj "Beogradske Novine")

Haag, 29. decembra.

Na božićnjem kongresu socijalističke stranke u Holandiji zahtijevao je socijalista grada Delfta, da Nemačka vrati Francuskoj Elzas-Lotringiju. Poslije ovoga je vodj socijalističke stranke Troelstra držao važan govor, kojim se okomio protiv razlaganja zastupnika grada Delfta i rekao, da je vraćanje Elzas-Lotringije Francuskoj program Cleméenceaua.

Notifikacija nezavisnosti Finske, Finsko izaslanstvo pred švedskim kraljem.

Kb. Stockholm, 29. decembra.

Danas je kralj primio izaslanstvo uglednih Finaca. Izaslanstvu je povjeren zadatak, da notifikuje skandinavskim vladama nezavisnost Finske i da od njih isposluje priznanje te nezavisnosti.

Podlistak.

J. O.-S.:

Večernja sjeta.

Na zemlji večer tiha, blaga,
A nebom plovi mjesec mlad;
Na zemlji nema sreći traga
Jer vjek me muči bol i jad.

Ah, davno sve je mrtvo za mne,
I mrzak mi je gaj i lug,
Ko bržeg je čemjer pao na mne
I prati me ko vjeran drug.

U vedroj će se mjesecini
Ublažiti boli srca mog,
Što ih snašam u tišini,
I što ih čuje samo Bog.

Ko laka barka posred mora,
Na svijetu mi je život taj —
Ali sve se jednočvrštit mora
I mom će jedu biti kraj!

Materice.

Nedelja je.

Materice su.

Radost velike i male dece. Svi se
om žure, radosni očekujući iznenadnju,
koja će im biti velika i trajna uspo-
mena za ceo život.

Osvanuo je dan materica, mračan i turoban. Sav obuzet više tugom i bolom nego radošću, zastadiol pred vratima spavaće sobe, premišljajući da li da stupim u nju ili ne? Najzad se odluči. Ulazim skoro nečujno, da ne bi narušio mir, onaj sveti mir, koji vladao u njoj, sa trakom u rukama spremam da vežem nju — maiku.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

<p

Rimokatolička služba božja.

Danas, 30. decembra I. U Dvoru: U 8 sati marjarska propovijed i sv. misa za vojništvo.

II. U župskoj crkvi: U 8 sati tih sv. misa. U 10 sati srpsko-hrvatska propovijed i pjevana misa. U 8 sata poslje podne večernja.

Sutra, 31. decembra, Silvestrovo). U župskoj crkvi u 6 sati poslje podne njemačka propovijed i Te Deum.

U utorku 1. januara. (Nova godina) I. U Dvoru: U 8 sati česta i njemačka propovijed i sv. misa za vojništvo.

II. U župskoj crkvi: U 8 sati tih sv. misa. U 10 sati srpsko-hrvatska propovijed i velika sv. misa.

U 8 sata poslje podne večernja.

Evangelistička služba Božja.

U utorku, na Novu Godinu, bice u evangeličkoj crkvi u ulici Vuka Karadžića br. 9, prije podne u 9 sati služba Božja na magjarskom, a u 10 sati na njemačkom jeziku.

Materice — oci.

Danas su materice, praznik u srpskom narodu, koji svagda pada u drugu nedjelju pred Božić (a u prvu pred c i c). Materice su kao žensko krasno ime, za to je običaj u srpskom narodu u oči materica, ili na materice u jutru, vezivati sve žene, koje su se majke nazvale. Djeca i mladići vršeći taj običaj po negdje vežu žene baš ozbiljno za noge, a negdje samo polože uže pred ženu, u gradovima vrše po djeca pantlikom ili gajtanom.

Žene već znaju što to znači, da im se valja otkupljivati orasima, svinim šljivama, smokvama, jabukama, rakijom, negdje večerom, a sjutradan rukom.

Iduće subote ili nedjelje između materica i Božića, kao što pomenu smo, praznik je otac — oci. Kao što žene vežu o matericama, tako tog dana vezuju ljude, koji imaju ili koji su malii djeci.

Postanak ovog običaja nije nigdje objašnjen, ali vjerovatno mu je porijeklo u vremenu stare mnogoboske narodne vjere.

Dobrotvorna diletanška predstava.

Za večerašnju predstavu, koja se počinje u 6 i po sati, pokazao se toliki interes u publici, da su odmah prvo dana bila razprodana sva glavnja mesta, a poslije i ostala, tako da se večeras kod blagajne može dobiti tek još po koje stajaće mjesto. Stoga će se ova ista predstava ponoviti i tako mame u četvrtak 3. januara 1918. Karte za ovu drugu predstavu moći će se nabavljati već od pondjeljka 31. o. m. u knjižarama S. B. Cvijanovića, Jugo-Istok (Sud-Ost), i u administraciji „Beogradskih Novina“.

Kako je već oglašeno, davaće se tri aktovke. Prva — „Proletno Jutro“ — mlađenacko je djelo dra. Ogrizovića (od g. 1903), koje se mnogo puta prikazivalo u Zagrebu i u drugim većim mjestima Hrvatske. Sa držaj mu je dražesna šala mlađih vjenčenika, koji u proletnom jutru svoje ljubavi dolaze na misao, da prevare svoje roditelje, kako su se tobože svajali i da će se razići, dok napoljetku Iz te šale ne nastane zbilja, koja se medijutim ipak sretno svrši. Komad je pisan u stihovima i zamišljen u roko-doba, ali će se zbog ratnih prilika morati prikazivati u savremenom kontinu. Druga stvarca, komedija poznatog srpskog pisca Koste Trifkovića, „Školski nadzornik“, prenosi nas u dobra stara vremena, kad su se školski nadzornici govorima dočekivali i kao revizori nenađano posjećivali škole, a pri tom uklazili i u porodične razmjere i eventualno usrecivali dvoje zaljubljenika. Lakrdija

prevale dnevno po trideset kilometara. Naš automobil juri međutim preko kamenja i strmina, a više puta bi čovjek pomislio, da jaši na hrbtu neosredanog konja. Jedna hrvatičarka, koja je nosila u svom krilu brižno omotano psećance, držala se od silnog drmanja i boli rebara, dočim je psećance zavijalo.

Vratolomno drmanje prestaje časomice, kad jurimo gustom prašinom, a naš voz juri sad tjesnim tragom kraj ponora uklanja se na uglovima puta i pećinu takovom elegancijom, da se zgramo i krstom čudimo spremnosti naših vozača. U daljinu se pojavljuju kreće se Stari grad, a nedaleko proviruje mala rijeka Babuna, koja se vore ispod klanca istog imena. Kraj mjestanca Izvor prolazi uski drum često na desnu obalu rijeke i naš voz juri sad d'nom sad krovom obalom u visini od četiri do pet sto metara nad ponorima i grebenima, dok ne prisprijemo do seora Stepančić, gdje valja pribaviti benzina. Svako se poveselio, da će se barem za pol sata osloboditi od trešnje, pa kako je bilo i baš podne, bila je zgoda i ručka.

Od mjestanca Stepančić potimljile su: naši krovni dio puta, koji se vere terasama, serpentinama stromo na vršak planine, koja nam zatvara put do Babunskog klanca. Taj je drum sad za vrijeme rata zadobio silnu važnost, pa je i odaye sve do klanca iznova pregradjen, podzidan i učvršćen te ima zidanu, da veže bitoljski front sa noždinom etapama. Poput hielog pasa vje se taj drum među najvišim vrhuncima babunskih gora, među vrškom Krsteca 1540 metara i Svinjskom Glavom 1480 metara. Dok ne stizne u klancu Babuna na

„Rasejan“ od priznatog njemačkog pisca Kotzebe-a, koji se i prije rata prikazivao u Beogradu, svojim će smješnjim zapletima rasejanog kapetana i majora — a i opet u korist zaljubljenih mlađih ljudi — lijepo pristajati uz ona prva dva komada. Najglavnije su uloge u rukama diletanata, a pomažu im i neke gospodje, bivše članice kr. srpskog narodnog pozorišta. Režiju imaju gg. ratporučnik dr. Ogrizović i g. Čekić, bivši redatelj istog srpskog pozorišta.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

(U štampanim programima za danas u dobrotvornu diletanšku predstavu pogrešno je otisnuto ime jednog g. dilektanta sa Aleksandar Krtić, a treba da stoji Aleksander Ristić, što ovim ispravljam.)

Božićni dar sirotinja djeći.

Mesar Gustav Eisenkolb iz Beograda darova je sirotinj djeći u Topčideru 50 kruna, na čemu mu uprava zavoda izriči najtopliju zahvalu.

Božić u Kruševcu.

Iz Kruševca javljaju nam ovo: Bolesni vojnici pričuvne bolnice u Kruševcu priredjeni su o Božiću litijepa svećanost i darovi. Oko divno oključene božićne „ješke“ slušahu okupljeni vojnici dirljiv govor vojnog kralja Horvata poslije razdvajanja božićnih darova, koje je izvršeno u prisustvu okružnog zapovjednika i časničkog kora. Darovi po sebi bili su izvamedno bogato odmjereni, jer je za njihovu nabavku stajalo 3000 kruna na raspolaženju. Ovu je svetu priključila dobrotvorna bolničarka gospodja Bela Bittermann, kojoj pripada glavna zaslužna oko priredjivanja svećanosti.

Postanak ovog običaja nije nigdje objašnjen, ali vjerovatno mu je porijeklo u vremenu stare mnogoboske narodne vjere.

Dobrotvorna diletanška predstava.

Za večerašnju predstavu, koja se počinje u 6 i po sati, pokazao se toliki interes u publici, da su odmah prvo dana bila razprodana sva glavnja mesta, a poslije i ostala, tako da se večeras kod blagajne može dobiti tek još po koje stajaće mjesto. Stoga će se ova ista predstava ponoviti i tako mame u četvrtak 3. januara 1918. Karte za ovu drugu predstavu moći će se nabavljati već od pondjeljka 31. o. m. u knjižarama S. B. Cvijanovića, Jugo-Istok (Sud-Ost), i u administraciji „Beogradskih Novina“.

Kako je već oglašeno, davaće se tri aktovke. Prva — „Proletno Jutro“ — mlađenacko je djelo dra. Ogrizovića (od g. 1903), koje se mnogo puta prikazivalo u Zagrebu i u drugim većim mjestima Hrvatske. Sa držaj mu je dražesna šala mlađih vjenčenika, koji u proletnom jutru svoje ljubavi dolaze na misao, da prevare svoje roditelje, kako su se tobože svajali i da će se razići, dok napoljetku Iz te šale ne nastane zbilja, koja se medijutim ipak sretno svrši. Komad je pisan u stihovima i zamišljen u roko-doba, ali će se zbog ratnih prilika morati prikazivati u savremenom kontinu. Druga stvarca, komedija poznatog srpskog pisca Koste Trifkovića, „Školski nadzornik“, prenosi nas u dobra stara vremena, kad su se školski nadzornici govorima dočekivali i kao revizori nenađano posjećivali škole, a pri tom uklazili i u porodične razmjere i eventualno usrecivali dvoje zaljubljenika. Lakrdija

prevale dnevno po trideset kilometara. Naš automobil juri međutim preko kamenja i strmina, a više puta bi čovjek pomislio, da jaši na hrbtu neosredanog konja. Jedna hrvatičarka, koja je nosila u svom krilu brižno omotano psećance, držala se od silnog drmanja i boli rebara, dočim je psećance zavijalo.

Vratolomno drmanje prestaje časomice, kad jurimo gustom prašinom, a naš voz juri sad tjesnim tragom kraj ponora uklanja se na uglovima puta i pećinu takovom elegancijom, da se zgramo i krstom čudimo spremnosti naših vozača. U daljinu se pojavljuju kreće se Stari grad, a nedaleko proviruje mala rijeka Babuna, koja se vore ispod klanca istog imena. Kraj mjestanca Izvor prolazi uski drum često na desnu obalu rijeke i naš voz juri sad d'nom sad krovom obalom u visini od četiri do pet sto metara nad ponorima i grebenima, dok ne prisprijemo do seora Stepančić, gdje valja pribaviti benzina. Svako se poveselio, da će se barem za pol sata osloboditi od trešnje, pa kako je bilo i baš podne, bila je zgoda i ručka.

Od mjestanca Stepančić potimljile su: naši krovni dio puta, koji se vere terasama, serpentinama stromo na vršak planine, koja nam zatvara put do Babunskog klanca. Taj je drum sad za vrijeme rata zadobio silnu važnost, pa je i odaye sve do klanca iznova pregradjen, podzidan i učvršćen te ima zidanu, da veže bitoljski front sa noždinom etapama. Poput hielog pasa vje se taj drum među najvišim vrhuncima babunskih gora, među vrškom Krsteca 1540 metara i Svinjskom Glavom 1480 metara. Dok ne stizne u klancu Babuna na

BEOGRADSKIE NOVINE

pisao, da je rado voljan, da za ovo, ako bude potrebno ispašta i na gubilištu. Pruski kralj stavio je za ovo

smješnjim zapletima rasejanog kapetana i majora — a i opet u korist zaljubljenih mlađih ljudi — lijepo pristajati uz ona prva dva komada. Najglavnije su uloge u rukama diletanata, a pomažu im i neke gospodje, bivše članice kr. srpskog narodnog pozorišta. Režiju imaju gg. ratporučnik dr. Ogrizović i g. Čekić, bivši redatelj istog srpskog pozorišta.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

(U štampanim programima za danas u dobrotvornu diletanšku predstavu pogrešno je otisnuto ime jednog g. dilektanta sa Aleksandar Krtić, a treba da stoji Aleksander Ristić, što ovim ispravljam.)

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

(U štampanim programima za danas u dobrotvornu diletanšku predstavu pogrešno je otisnuto ime jednog g. dilektanta sa Aleksandar Krtić, a treba da stoji Aleksander Ristić, što ovim ispravljam.)

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih, srpskih i čeških kompozicija. Zbog odredjena vremena neće biti većeg odmora, a potom ni buffeta, kako je jučer stajalo u oglasima — što se s ovim naknadno ispravlja.

Započeće prečuvu c. i kr. garnizonска glazba pod ravnjanjem g. kapelnika Piro-a i Rozenberg-Ružičevom koncertnom uverturom, a između pojedinih komada svirače karišk hrvatskih

A. Grin:

TAJANSTVENA OTMICA.

(Nastavak).

Ima žena, u kojih je takav pogled i takav glas, koji čovjeka više zadobija od najveće ljepote. Na to je mislio i Hill, kada je pred sobom spazio mladi djevojku, koja mu je u prkos svoga skromnog i sirotinskog odijela izgledala kao najdražesniji i najmiliji stvor, što ga je ikad bio vidio.

"Vi ste vrlo dobiti," odgovori joj Hill na to, ali mi se čini, da nesmijete kod mene duže ostati; izgleda, da vam se otac već luti."

Zbilja iz susjedne se sobe već čuo rapavl glas starčev, gdje nešto psuje. Lola, prije no što će poći, još se jednom obrati Hillu, pruži mu ruku i reče mu ljubaznim tonom: "Pustite ga vi, neka više koliko mu drago... kao da oni sami dosta ne larmaju."

Izgovorivši te riječi, ona hitro pobjeđe natrag u svoj stan, a Hill je cijelog tega dana nije više video. No on je ipak bio zadovoljan. Bio je sklopio željeno poznanstvo, a u toku idućih dana trudio se, da se što bolje upozna sa načinom života i običajima svojih susjeda; prije no što bi tačno znao, kako oni provode dan i gdje se kad nalaze, nikako nije bilo moguće pristupiti njihovom hapšenju. A i samo hapšenje želio je izvršiti na što mirniji i lakši način. Naime, nije valjalo samo uhvatiti i predati policiji onu dvojcu zlikovaca, već je s obzirom na društveni položaj g. Blacka bilo nužno, da Lolina oslobođenje izazove što manje senzacije; iz toga razloga riješio se Hill, da pri njihovom hvatanju izbjegne uobičajene nasilne mјere.

Tri dana se on držao potpuno mirno, a po njihovom isteku izgledalo mu je, da je došao zgodni čas, da se pristupi pripremljenom djelu. No zato bila mu je potrebna Wilsenova pomoć. Ma koliko je on nerado u odsudnom času napuštao kuću, on se ipak kreće u grad, da uređi sve što treba.

Hill uze jednu kotaricu, napuni je svojim malim figurama od ilovače i izdaje iz sobe. U predsjoblju se napravi, kao da ga je opet spopao strašan nastup kašla. Kao što se nadao, odmah se otvoriše vrata i Lola izđe, da bi se puna sažaljenja rasplatala, jer li mu mnogo zlo i što izlazi, kada mu nije dobro. No tek što su njih dvoje bili iz-

mjenili nekoliko riječi, kada se Iza Lole pomoli njen otac, koji se obreću na nju: "Ma ko'ga to djavola brbljaš s tom matorom budalom?"

"Pa, Bože, oče, rekao mi je samo, da hoće da izđe u grad, da proda ove figure, što ih je napravio," odgovori ona blago.

"Je li nema ničeg drugog u kotači osim figura?" nepovjerljivo će otac.

"Nema," odgovori ona, "šta bi inače drugo nosio?"

"Tim bolje po njega," procijedi stariji Smith kroz zube, grubo je gurajući pred sobom, natjera cerku, da se vrati u sobu.

Hill bac šažaljiv pogled za djevojkom, ali se odmah pribra i sjecači se opet svoje uloge, stade gugatni niz stepenice. Prije no što će izaći na ulicu, on ode do gazzdarice i zamoli je, da se po mogućtvu ma pod kojim izgovorom stalno nalazi na stepenici, dokle god se on ne bude vratio, a ako bi za to vrijeme primjetila, da onaj gore zlostavlja svoju cerku, da se ne usteže, već da odmah pozove najbližeg policijskog stražara sa ulice. Pošto mu žena obeća, da će ga u svečnu poslušati, on ode do Wilsena, koji je svome mladijem drugu čestitao na postignutom uspjehu i obeća mu, da će ga svojski pomoći.

"Holman Black već će umjeti, da vam dostojno iskaže svoju blagodarnost," reče Wilsen. "Jutros sam ga sreo; pošto umire od čežnje za svojom mladom ženom i molio me je, da ne rimujem, dokle god je ne budem našao."

"Dobro," zamisli se Hill, "ali zar nam ne bi bila dužnost, da ga izvjestimo, da smo pronašli mjesto, gdje sada boravi gđa. Black; samo u tom slučaju, ne bismo mu smjeli reći, da se ona nalazi u njegovom neposrednom susjedstvu, jer bi nam on inače svojim nestrijeljanim mogao pokvariti cijelu stvar. Osim toga bi bilo dobro, kada bismo gđi. Black doturili cedulju pisani rukom gdje. Daniels, da bi ona znala, da nam može vjerovati. Samo što bi ta cedulja morala biti napisana na francuskom jeziku, a bez potpisa. Hoće li biti tako dobar, g. Wilsen, da se postaratate za tu cedulju?"

"Drage volje. A za kad vam ona treba?"

"Što je prije moguće, kako bili ja mogao otvoriti borbu sa njima". Wilsen obeća, da će mu sutra dan

ujutru poslati cedulju i održao je riječ. Sada je Hill vrebao priliku, da doturi Loli pismom gdje Daniels. No prolazio je sat za satom, a iz Smithovog stana nije se čula ni živa duša. "Dobro," reče najzad Hill u sebi, "ako neće brijege Muhametu, onda će Muhamet brijege!" Ne razmisliši se mnogo on predje kroz predsjoblje i zakucava na vrata svojih susjeda. Vrata se otvoriše, a na njima se pojavi Lola, koja ga začudjeno zapita što hoće.

"Gospodjice, oprostite, molim vas," otpoče kao kroz kašalj "stari Francuz", "ja sam znate nešto krafkotvid a dobio sam neko pismo, pa ne mogu da ga pročita. Piše mi neko lice, koje me mnogo voli. Hoćeš li biti tako dobiti, da mi kažeš, šta mi piše?"

"Kako da neću?" odgovori ona uzimajući mu iz ruke onaj listić haranje.

"Stanil de, da vidim prvo ja", začu se najedared iz sobe glas mladjega Smitha, koji joj grubim pokretom ruke istriže pismance iz ruke.

"Zbilja, i suviše si nepovjerljiv", prošapta ona. "Ta nas se ništa ne možete čitati šta piše u ovom pismu, već samo ovog čovjeka, daj da mu pročtam".

"Čuti!" Izdera se on na nju razvijajući cedulju, da bi pregledao njenu sadržinu.

"Trista mu muka!" progundja on, "pa ovo je francuski; koji će djava ovo da mi razumije?"

"De, pročitaj ti, Lola", umiješa se sada i otac, "ali imao da nam prevedeš pismo riječ po riječ!"

Djevojka ga posluša. No tek što je bila pročitala sadržinu i poznala rukopis, Hill opazi, kako se ona trgla i kako je prebijledila. Bila je dakle razumjela. Sada je valjalo brzo i oprezno postupiti.

"Hvala vam, gospodjice!" reče on, pa zatim nastavi, obraćajući se onoj dvojici: "Znate, piše mi neki prijatelj, da hoće da plati stanarinu za mene i sada me moli da čekam".

"Da li zbilja piše onako, kao što veli čica?" zapita stari Smith svoju cerku, zverajući preko njenih ramena u pismance, čiju sadržinu nije mogao razumjeti.

"Ako hočeš, ja će ti prevesti baš riječ po riječ, odgovori Lola toliko mirno i hladno, da joj se Hill divio. "Dakle ovdje piše: 'Budi bez brijege! On te voli i traža za tobom kroz nekoliko sati bićeš srećna, zato budi hr-

bra i prije svega budi mirna!' "Nam to malo izgleda nerazumljivo", dodade Lola kao da objasni stvar oču i bratu, "ali Francuzi se nekako tako izražavaju". Ona vrati Hillu cedulju i reče mu još: "Baš je lijepo od vašeg prijatelja što hoće da vam pomogne; čini mi se, da vam je veoma potrebna njegova pomoć".

Hill strpa pismance u džep, zahvali se na nekoliko riječi, vrati se u svoju sobu. Bio je prosto zaprešen Loninom smještu, kojom se usudila da zbilja vjerno doslovce prevede pismance a jednovremeno se divio prisustvu duha, što ga je pokazala svojim objašnjenjem, kojim je dovela u sklad sadržinu pisma sa onim, što je Hill bio rekao. Sada je mirno očekivao uspjeh prvog preduzetog koraka.

**MATTONI-EV
GIESSHÜBLER
ČISTA PRIMORDNA ALKALIČNA
KISELICA**

Heinrich Mattoni d. d. Beč i Karlsruhe. Glavno skladište za Srbiju: U vojnom prometu stoeća Ljekarna Protić, Beograd, Kralja Milana ulica 87.

**ERSPOZITURA PEŠTANSKE-UGARSKE
KOMERCIALNE BANKE**

U BEOGRADU KNEZ MIHAJLOVA 50.
GLAVNA UPRAVA C. I. K. MONOPOLA
PETROLEJA I ŠPIRITA

Bavi se svima bankarskim poslovima, pošiljkama novaca iz Austro-Ugarske i za Austro-Vgarsku, sa veznicke i neutralne države.

**Specijalno odjeljenje
za šiljanje novaca
ratnim zarobljenicima
i interniranim.**

Prima uloge i obavlja mijenjanje novca po najkulantnijim dnevnim kursevima. **Zasebno odjeljenje za robu za sve vrste trgov. poslova.** Osnovna glavnica i pričuve 232,000.000 kruna.

Objava.

U veži naredbe car. i kralj. vojnog glavnog gubernije odjeljak 5, broj 28963 od 6. oktobra 1917., po kojoj je na cijeloj okupiranoj teritoriji zabranjeno klanje svinja, imajući svih vlasnici svinja građa Beograda sa podnošenjem popisne liste o brojnom stanju stoke iste prijaviti u ekspozituru središnje za iskorijenje žetve — Knez Mihajlova ulica 19.

Ova prijava vrši se iz razloga, po što postoji namjera, da se u Beograd ukinie zabrana o klanju svinja radi unapred predjena — opskrbe snabdjevanja na mirovica pojedinih kuća.

Sve dobro dok pojedini vlasnici ne budu snabdjeveni, sa dozvolom za klanje svinja ima zabrana za klanje svinja na dalje za grad Beograd svoju važnost.

Okružni zapovjednik.

Grand Hotel

VELIKA SILVESTERSKA
SVEĆANOST

GLAZBA DO 2 SATA.
Kuhinja otvorena do 1 sata noći.

Oglasujte u Beograd. Novinama

ODOBREN OD C. I. K. GUBERNIJE

SRPSKI DŽEPNI

KALENDAR
1918

IZDANJE ŠTAMPARIJE I RADIONICE KLISEA

VILJEMA KUNA

Beograd, Obiličev-Vilenac 85.

Štampan cijelicom i latnicom u dve boje sa interesantnim tekstom, raznim tablicama i t. d.

GLAVNE PRODAJE:

Marija I Janković, — Beograd, Knez Mihajlova 26.
Antonijević i Čuković 21.
Kosta V. Ilić 7.
Solomon K. Koens 7.
Solomon Mešimana 9.
Stamparija VILJEMA KUNA Terazije 9.
Obiličev vjenac 35.

Trgovcima u unutrašnjosti skrećem pažnju da odmah učine poruždaju, pošto se kalendari brzo rasprodaju.

991

Poslijednje brzjavne vijesti.

ODGOVOR SPORAZUMNIH SILA
NA POZIV ZA PREGOVORE O
MIRU.

(Naročiti brzolv „Beogradskih Novina“)

Rotterdam, 29. decembra.

"Daily Mail" javlja: Novi poziv ruske vlade na učestvovanje u pregovorima za opšti mir, stigao je engleskoj vladi u srijedu uveče. Zbog bolesti Lloyda Georgea može vlada dati svoj odgovor tek u petak. Odluka će pasti u zajednici sa ostalim saveznicima. Nijesu nastupile nikakve novoknosti, koje bi mogle opravdati kavku promjenu.

Nove cijene „Beogradskih Novina“ počev od 1. januara 1918.

Uslijed neprekidnog poskupljivanja materijala potrebnog pri izdavanju lista, pružili smo cijene „Beogradskih Novina“ za malenkost povisiti.

CIJENE „BEOGRADSKIH NOVINA“

su počev od 1. januara 1918. slijedeće:

Cijena pojedinog broja:

u Beogradu i u području gubernije u Srbiji 10 helera

u monarhiji 12 helera

Mjesecna preplata:

u Beogradu, u području gubernije u Srbiji, za bojne i etapne pošte 2.50.

u Beogradu sa dostavom u kuću 3.50.

u monarhiji 3.50.

u inostranstvu 4.50.

Uprava „Beogradskih Novina“

Toplički vijenac 21.

Objava.

U veži naredbe car. i kralj. vojnog glavnog gubernije odjeljak 5, broj 28963 od 6. oktobra 1917., po kojoj je na cijeloj okupiranoj teritoriji zabranjeno klanje svinja, imajući svih vlasnici svinja građa Beograda sa podnošenjem popisne liste o brojnom stanju stoke iste prijaviti u ekspozituru središnje za iskorijenje žetve — Knez Mihajlova ulica 19.

Ova prijava vrši se iz razloga, po što postoji namjera, da se u Beograd ukinie zabrana o klanju svinja radi unapred predjena — opskrbe snabdjevanja na mirovica pojedinih kuća.

Sve dobro dok pojedini vlasnici ne budu snabdjeveni, sa dozvolom za klanje svinja ima zabrana za klanje svinja na dalje za grad Beograd svoju važnost.

Okružni zapovjednik.

**BELGRADER
RFEUM ::**

ZIMSKO POZORISTE
(PRIJE BOULEVARDI)
ULAZ SA STRANE ZRAJEVE ULICE.

Od 27. decembra 1917.

pa nadalje

POCINJE

PREDSTAVA

1/28 sati u veče

ODREĐABA NAREDBE O RASVJETI

možete se držati, a da ne umanjite učinku osvjetljenja, ako upotrebite

992

TRINGSRAM POLU-WATT-LAMPE

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petna jednog milimetar retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mail oglašnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

ZUBNI LJEKAR
KRISTINA ORLUŠIĆ
Beograd, Terazije br. 9.
1. sprat.
Ord. od 8—12 prije podne.
Vještaci zubi u zlatu i kaučku, sve vrste plombi, vađenje zuba bez bola, lejenje i čišćenje zuba. 34386-1

Dentist F. B. Brill
— Beograd. —
Makedonska ulica broj 5
(do pošte)
"Amerik, specijalista"

"ZUBE" vještacke u zlatu i kaučku samo se u mome ateljeu izrađuju po najboljem originalnom američkom sistemu. Primam od 8—12 i 2—6.

Kupovine i prodaje.

Ženske šešire

I ostale novitete, prodaje po spuštenoj cijeni, salon Šime Lazarević, Kralj Milana 120 (u dvorištu). 34407-2

Ženske cipele
plitke i duboke, odlične, predstavljene materijal, br. 34—38. Povoljne cijene. Na par i na više. Radnja Kralja Aleksandra uči 10. 34407-4

Aršlamsko i kupusdo
same, ima na prodaju uz garantiju, Gjordje Pavlović, sveženik u Smederevu. 34438-2

Med
manje i veće kolicine kupujem. Ponude slati Dušanu Todoroviću, trg. Kralj Milana 25. — Terazije.

Radi brže prepiske pisma mi preporučena uz ponudu i poslijednu cijenu kao i kočelinu robe. 34485-2

Jedan kostim
vrlo fini dobro očuvan prodaje se u Beogradskoj ulici br. 30. 34491-2

Klavor
ko ima da proda, neka se javi u dučanu g-dj Kuzelovoj, Kr. Aleksandra 72. 34493-2

Članak Turskog Ratnika
ima na stovarištu u de-likatesnoj radnji Dimitrije Trandafilidis, Knjaz Mihajlova ulica 24 i pro-
daje na više i na malo uz umjerene cijene. 34513-2

Namještaju.

U Kragujevcu

Tražimo za našu knjižaru na kolodvoru u Kragujevcu, jednu prodavačku, koja može položiti kaučiju. Ponude na "Sud-Ost" knjižaru, Beograd, Terazije. 942-3

U Mitrovicu na Kosovu

Tražimo za našu knjižaru na kolodvoru u Mitrovicu na Kosovu, koja će se naskoro otvoriti, jednu prodavačku, koja može položiti kaučiju. Ponude na "Sud-Ost" knjižaru, Beograd, Terazije. 942-3

U Užicu

Tražimo za našu knjižaru na kolodvoru u Užicu, jednu pro-
davačku, koja može položiti kaučiju. Ponude na "Sud-Ost" knjižaru Beograd, Terazije. 942-3

Fotograf

se odmah primaju sa dobrom platom, na ceo dan na rad. Ponude podneti administraciji ovog lista pod "Fotograf 692". 34499-3

Tražim vaspitničku

za troje djece koja visada dobro njemački jezikom, obratiti se Novaković, Bitoljska 18. 34501-3

Jedan dobar mlino

trži mjesto ili ovdi ili u unutrašnjosti. Javiti se redakciji "Beogradske Novine" pod znakom "Milan 695". 34515-3

Suršenl djan

jl. razreda gimnazije, srpske Kralj. Trg. Akademije 1 i sa 2 semestra više trgovачke škole (Handelschule) u Njemačkoj; govor i njemčki, trži mje-
sto u banici, većoj trgovac kuci ili tome slično. Stupiti može odmah. Ponude slati ad-
ministraciji ovog lista, Banka 693. 34502-3

Stanovi.

Ljepo namještenu sobu
sa zasebnim ulazom traži se pod najam. Ponude uputiti administraciji pod "Ljepo 688." 34470-4

Veća soba III stan
traže se pod kriju. Obratiti se administraciji pod "Veća 691" 34474-8

Udoban stan
iz avlje dvije sobe, pedsoblike, kuhinja i ostale primatežno-
st, u Hilendarskoj 16. 34495-4

Za dvije spavaće sobe
namještaj, muškog odjela i ci-
pela imu na prodaju. Upitati gospodinu na Železničkoj stanici, Beograd. 34483-4

Trži se
jedna namještena soba sa za-
sebnim ulazom, Terazije, Knez Mihajlova II u neposrednoj blizini. Upitati uredništvo ovog lista pod znakom "Leutnant 695". 34420-4

Soba
za dva kreveta traži se pod na-
jam u blizini Daničićeve ulice,
pod "Čista 696" u administra-
ciji. 34517-4

Čisto namještenu sobu
sa zasebnim ulazom u centru
varaši, koja se dobro grje traži se pod najam. Ponuda na
"Čista 1 694" administraciji. 34509-4

Razno.
Movo-otvorena bonsionda
prima na otvorenu brijanje, ma-
kaze i noževe, kao i sve vrste
hirskega instrumenata. Radnja se nalazi u Miloša Veljkovića
ulici Br. 8. (U zgradbi Hotel
Londona). 34514-5

Med

manje i veće kolicine kupu-
jem. Ponude slati Dušanu Todoroviću, trg. Kralj Milana 25. — Terazije.

Radi brže prepiske pisma mi preporučena uz ponudu i poslijednu cijenu kao i kočelinu robe. 34485-2

KORESPONDENCIJA.

**Jovanu Premoviću i Za-
firu Stankoviću, Geneva**
— Na račun svoga primanja
dobila sam svega 3 puta no-
vac preko moje sestre. Posled-
nji put januara mjeseca, dok su moje koleginice dobile i
sedmu pošiljku. Molim vas za-
ustim se da mi se novac po-
šalje, vrlo mi je potreban. Bla-
godari, Ljubinka M. Popović, učiteljica iz Kraljeva. Keizer
Vilhelmina str. br. 20. 34463-8

**Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Vladimru Ra-
denoviću, bivšem pitomcu vol-
teh, zavoda, VI. godine u Kra-
gujevcu, neka se javi sestri
Mariji Radenović, Niš, Cara
Ferdinanda ul. 8. preko mene.**

Dr. Veija Todorović, Beograd,
Miki, Stevi, Jovana, milim te-
tovima. Pupici i Stojanoviću,
milom mužu i tati Stojanoviću,
sestricima Dušici i Milu-
tinu, miloj bratancima Milkić
Želimo i Bogu se molimo da
do godine svj zajedno prove-
demo. Pečenjan smo spremili.
Ljubimo i grijmo sve naše
mame i druge. Mara, Ljuba,
Jela, Nata, Dara, Zora, Ozren,
Velja, Dragi. Caca i malo
Divna, Pavlović, Beograd Knez
Miletića br. 23. 34482-8

**Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Vladimru Ra-
denoviću, bivšem pitomcu vol-
teh, zavoda, VI. godine u Kra-
gujevcu, neka se javi sestri
Mariji Radenović, Niš, Cara
Ferdinanda ul. 8. preko mene.**

Dr. Veija Todorović, Beograd,
Miki, Stevi, Jovana, milim te-
tovima. Pupici i Stojanoviću,
milom mužu i tati Stojanoviću,
sestricima Dušici i Milu-
tinu, miloj bratancima Milkić
Želimo i Bogu se molimo da
do godine svj zajedno prove-
demo. Pečenjan smo spremili.
Ljubimo i grijmo sve naše
mame i druge. Mara, Ljuba,
Jela, Nata, Dara, Zora, Ozren,
Velja, Dragi. Caca i malo
Divna, Pavlović, Beograd Knez
Miletića br. 23. 34482-8

**Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Vladimru Ra-
denoviću, bivšem pitomcu vol-
teh, zavoda, VI. godine u Kra-
gujevcu, neka se javi sestri
Mariji Radenović, Niš, Cara
Ferdinanda ul. 8. preko mene.**

Dr. Veija Todorović, Beograd,
Miki, Stevi, Jovana, milim te-
tovima. Pupici i Stojanoviću,
milom mužu i tati Stojanoviću,
sestricima Dušici i Milu-
tinu, miloj bratancima Milkić
Želimo i Bogu se molimo da
do godine svj zajedno prove-
demo. Pečenjan smo spremili.
Ljubimo i grijmo sve naše
mame i druge. Mara, Ljuba,
Jela, Nata, Dara, Zora, Ozren,
Velja, Dragi. Caca i malo
Divna, Pavlović, Beograd Knez
Miletića br. 23. 34482-8

**Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Vladimru Ra-
denoviću, bivšem pitomcu vol-
teh, zavoda, VI. godine u Kra-
gujevcu, neka se javi sestri
Mariji Radenović, Niš, Cara
Ferdinanda ul. 8. preko mene.**

Dr. Veija Todorović, Beograd,
Miki, Stevi, Jovana, milim te-
tovima. Pupici i Stojanoviću,
milom mužu i tati Stojanoviću,
sestricima Dušici i Milu-
tinu, miloj bratancima Milkić
Želimo i Bogu se molimo da
do godine svj zajedno prove-
demo. Pečenjan smo spremili.
Ljubimo i grijmo sve naše
mame i druge. Mara, Ljuba,
Jela, Nata, Dara, Zora, Ozren,
Velja, Dragi. Caca i malo
Divna, Pavlović, Beograd Knez
Miletića br. 23. 34482-8

**Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Vladimru Ra-
denoviću, bivšem pitomcu vol-
teh, zavoda, VI. godine u Kra-
gujevcu, neka se javi sestri
Mariji Radenović, Niš, Cara
Ferdinanda ul. 8. preko mene.**

Dr. Veija Todorović, Beograd,
Miki, Stevi, Jovana, milim te-
tovima. Pupici i Stojanoviću,
milom mužu i tati Stojanoviću,
sestricima Dušici i Milu-
tinu, miloj bratancima Milkić
Želimo i Bogu se molimo da
do godine svj zajedno prove-
demo. Pečenjan smo spremili.
Ljubimo i grijmo sve naše
mame i druge. Mara, Ljuba,
Jela, Nata, Dara, Zora, Ozren,
Velja, Dragi. Caca i malo
Divna, Pavlović, Beograd Knez
Miletića br. 23. 34482-8

**Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Vladimru Ra-
denoviću, bivšem pitomcu vol-
teh, zavoda, VI. godine u Kra-
gujevcu, neka se javi sestri
Mariji Radenović, Niš, Cara
Ferdinanda ul. 8. preko mene.**

Dr. Veija Todorović, Beograd,
Miki, Stevi, Jovana, milim te-
tovima. Pupici i Stojanoviću,
milom mužu i tati Stojanoviću,
sestricima Dušici i Milu-
tinu, miloj bratancima Milkić
Želimo i Bogu se molimo da
do godine svj zajedno prove-
demo. Pečenjan smo spremili.
Ljubimo i grijmo sve naše
mame i druge. Mara, Ljuba,
Jela, Nata, Dara, Zora, Ozren,
Velja, Dragi. Caca i malo
Divna, Pavlović, Beograd Knez
Miletića br. 23. 34482-8

**Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Vladimru Ra-
denoviću, bivšem pitomcu vol-
teh, zavoda, VI. godine u Kra-
gujevcu, neka se javi sestri
Mariji Radenović, Niš, Cara
Ferdinanda ul. 8. preko mene.**

Dr. Veija Todorović, Beograd,
Miki, Stevi, Jovana, milim te-
tovima. Pupici i Stojanoviću,
milom mužu i tati Stojanoviću,
sestricima Dušici i Milu-
tinu, miloj bratancima Milkić
Želimo i Bogu se molimo da
do godine svj zajedno prove-
demo. Pečenjan smo spremili.
Ljubimo i grijmo sve naše
mame i druge. Mara, Ljuba,
Jela, Nata, Dara, Zora, Ozren,
Velja, Dragi. Caca i malo
Divna, Pavlović, Beograd Knez
Miletića br. 23. 34482-8

**Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Vladimru Ra-
denoviću, bivšem pitomcu vol-
teh, zavoda, VI. godine u Kra-
gujevcu, neka se javi sestri
Mariji Radenović, Niš, Cara
Ferdinanda ul. 8. preko mene.**

Dr. Veija Todorović, Beograd,
Miki, Stevi, Jovana, milim te-
tovima. Pupici i Stojanoviću,
milom mužu i tati Stojanoviću,
sestricima Dušici i Milu-
tinu, miloj bratancima Milkić
Želimo i Bogu se molimo da
do godine svj zajedno prove-
demo. Pečenjan smo spremili.
Ljubimo i grijmo sve naše
mame i druge. Mara, Ljuba,
Jela, Nata, Dara, Zora, Ozren,
Velja, Dragi. Caca i malo
Divna, Pavlović, Beograd Knez
Miletića br. 23. 34482-8

**Jovanu Premoviću, Gene-
va, da dostavi Vladimru Ra-
denoviću, bivšem pitomcu vol-
teh, zavoda, VI. godine u Kra-
gujevcu, neka se javi sestri
Mariji Radenović, Niš, Cara
Ferdinanda ul. 8. preko mene.**

Dr. Veija Todorović, Beograd,
Miki, Stevi, Jovana, milim te-
tovima. Pupici i Stojanoviću,
milom mužu i tati Stojanoviću,
sestricima Dušici i Milu-
tinu, miloj bratancima Milkić
Želimo i Bogu se molimo da
do godine svj zajedno prove-
demo. Pečenjan smo spremili.
Ljubimo i grijmo sve naše
mame i druge. Mara, Ljuba,
Jela, Nata, Dara, Zora, Ozren,
Velja, Dragi. Caca i malo
Divna, Pavlović, Beograd Knez
Miletića br. 23. 34482-8

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

Stanovi.

Ljepo namještenu sobu
sa zasebnim ulazom traži se pod najam. Ponude uputiti administraciji pod "Ljepo 688." 34470-4

Veća soba III stan
traže se pod kriju. Obratiti se administraciji pod "Veća 691" 34474-8

</

Božićni Oglasnik

PREPORUČA OVE TVRTKE:

Nirnberško i gablonško stovarište
na veliko

Lazar L. Klein

Kralja Milana ulica 12.

ŽENSKE CIPELE,

plitke i duboke, odličnog kvaliteta, izradjene od materijala ranijeg još prije rata № 34, 35, 36, 37 i 38. Mogu se dobiti uz veoma povoljne cijene u radnji Kralj Aleksandrova ul. br. 10. kako na par tako i na više.

NOVO OTVORENA BAZARSKO-NIRNBERŠKA RADNJA

MIHAJLA LJ. POPOVIĆA
KNJAZ MIHAJLOVA UL. 21.

Preporučuje p. gragjanstvu kako ovde tako i u unutrašnjosti, svoje bogato stovarište: dječjih igračaka, kožne robe, štapova, raznog šmuka, imitacija dijamantata i brillanata u srebru sa 14 kar. pozlate, zvanično žigosane; kao i pravog amerik. Duble — sa 10 godišnjom garancijom, i ostale razne korisne predmete podesne za poklone, naročito za nastupajuće praznike

Božić i Novu Godinu,
sve za umjereno — utvrđenom cijenom.

KONFEKCIJSKA RADNJA

Natalije K. Jovanović — Terazije 26.
u zgradbi Kasina.

Preporučuje vrlo lijep i veliki izbor ženskih zimskih MANTLOVA, ŠEŠIRA, BLUZA, ŽIPONA i PRIPADAKA ZA HALJINE

NOVO OTVORENA RADNJA

BENZION MAZLIACH

u Kr. Milana ul. br. 82, Terazije — "DOM ANKER" ima na stovarištu veliki izbor rukavica, kamašna, muških i ženskih sweatera, trikota, prsluka, žaketa, narukvica i dr. Snabdijevana je i svim kosmetičkim artiklima kao: glycerinom, pomadom, puderom, mirisima i dr.

KNJIGE, MUZIKALJE (NOTE), GRAMATIKE I RJEĆNICI RAZNIH JEZIKA, MOGU SE DOBITI U KNJIŽARI

"NAPREDAK"
— BEOGRAD —
KNEZ MIHAJLOVA UL. 9.

DŽEPNI KINO

koji sa 30 kom. filmovih slika staje samo Kr. 3:20

Trgovcima popust. Dobiti se može kao i drugi predmeti za nastupajuće praznike samo u NIRNBERŠKOJ RADNJI SOLOMONA L. MOŠIĆA BEOGRAD — TERAZIJA 9.

Važno za gospodje i gospodijice!!

Da se postigne ljestvica i hygiena upotrebo prokušanih preparata kao: Email-Oriental-Crème, Crème de Citrons, Pasta Dñiva, Pondre Santé et Beauté etc. zavoda de Beauté à la Paris, Prag.

Može se dobiti samo u glavnem slagalištu:
MARIE BESARABIĆ
DAMEN-FRISEUR-SALON
BEOGRAD, KRALJA MILANA ULICA BROJ 1.

Knjižara i papirница Ernest Eichstädt, Beograd

Kneza Mihaila ulica 30.

Za Božićnu i novogodišnju sezonu!

Bogato stovarište
KNJIGA iz ljepe literature, Za omiljenu, slikovnice, Naučne knjige, MUZIKALJE za glasovir, violinu, čelo i t. d. u velikom izboru. Modni journali. Savremeni spisi. Veiklo stovarište pisačeg pribora i papirnih potreština uz umjerene cijene. — Brza poslušnost.

OBUĆE

Ženske
muške i
dečije

Sandala, Papuča, Blokla, šnura i krema za obuću

prodaje na tuce i na par
**OBUĆARSKA RADNJA
Miloša Savića**

Kolarčeva ul. br. 10. Beograd.

G. IDELSON

SPECIJALNA OPTIČKA TRGOVINA, KNEZ MIHAJLOVA ULICA 21.

Veliki izbor cvikera, naočara, lorgnona u niklu, dublu, zlatu i kornjači. Savjesna izrada po ljekarskim propisima. Sopstvena radionica sa oštenjem i glačanjem.

Solidne cijene.

Ortopedska radionica: Izrada ortopedskih aparatova i vještačkih udova. Izrada ortopedskih midera i bandaža.

BRAĆA NAJMAN

NIRNBERSKA GALANTERIJSKA RADNJA EN GROS.

KNJAZ MIHAJLOVA 28.

Alois Löw
Graz
Stubenbergg. 7.

Otprema:

300.000 ružičastih dopisnih bojnih karata (Feldpostkarten);
5.000 kom. blokova za notiranje (Notizabreissblöck);
300.000 kom. umjetničkih bojnih dopisnih karata;

dalje:

Umjetničke karte, kopir-olovke, notes (Noticbücher). Pošiljke na uvidjaj samo ako se unaprijed plati, ali na povuku. Nepovoljne primam natrag bez ikakvih prepreka.

BALKANSKA AGENTURA E. M. VAJDA,

BEOGRAD, Kraljice Natalije ulica br. 76.
Agentura i komisijono zastupstvo u svima strukama.